

15 maart 2019: Cycloon Idai verwoest Mozambique

Land

Inwoners: 24.692.14
(België: 11.491.346)

Oppervlakte: 784.089 km²
(België: 30.528 km²)

BNP/capita: \$ 1.200
(België: \$ 48.258)

Bevolking

Levensverwachting
bij geboorte: 52,60 jaar
(België: 79,65)

Kindsterfte:
72,42 per 1.000
(België: 4,18 per 1.000)

Alfabetiseringsgraad:
56,1% (België: 99%)

Vlag

Informatie

In de nacht van 14 op 15 maart ging de tropische cycloon Idai aan wal in de provincie Sofala. Dit ligt in het centrum van Mozambique. De cycloon veroorzaakte zware regenval en bijhorende overstromingen. In totaal werden tot nu toe zo'n 100.000 mensen getroffen door het natuurgeweld en vielen al honderden doden.

Grote ravage

De krachtige cycloon - met maximale windstoten geschat tussen 170 en 190 kilometer per uur - heeft een enorme schade achtergelaten: gebouwen zijn ingestort, wegen zijn geblokkeerd, elektriciteit en communicatie lagen plat, meer dan 100 mensen zijn overleden en vele andere honderden zijn gewond. Verschillende dorpen zijn afgesneden van het vasteland door getijdenstromingen waardoor het moeilijk is om de getroffen gebieden te bereiken.

Naast de wind, werkt ook de zwaartekracht van de hemellichamen (zoals de zon en de maan) in op de golven en stromingen in de oceaan. Het is de aantrekkingskracht van de maan die zorgt voor wat we 'getijdenstromingen' noemen.

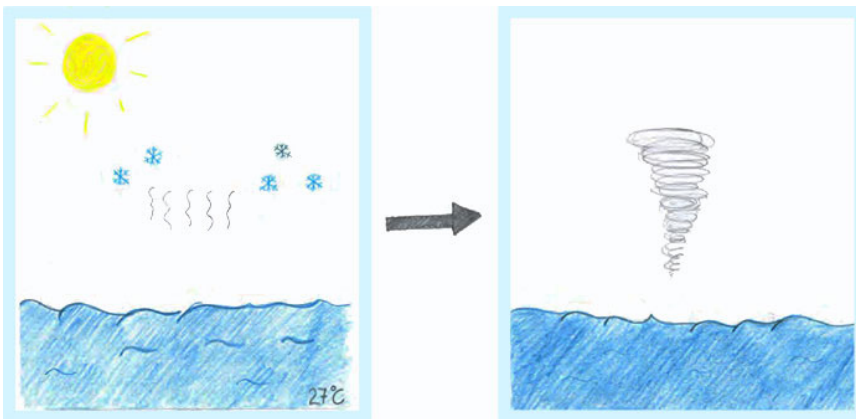
Dit filmpje legt mooi uit hoe het getij veroorzaakt wordt:
<https://youtu.be/McSSYEADT60>

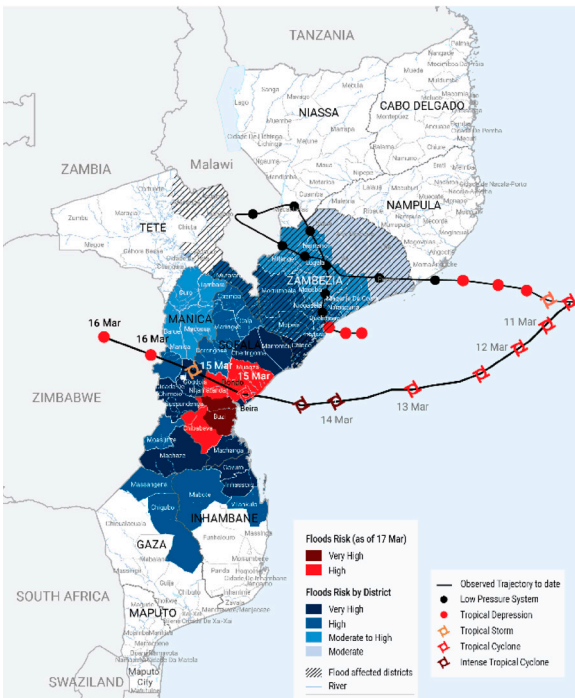
Cycloon, orkaan of tyfoon

Een cycloon is een hele zware storm met veel wind en veel regen. Een cycloon ontstaat als koude én warme lucht tegen elkaar botsen boven de zee. Daarom komen cyclonen alleen in warmere landen voor. Andere namen - en dus synoniemen - voor cycloon zijn 'tyfoon' of 'orkaan'.

Een cycloon ontstaat boven een zee die warmer is dan 27 °C . Het warme water verdampt en die waterdamp stijgt op in de lucht. De waterdamp komt in de koude lucht terecht en zo ontstaat een trechterwolk. Dat is een wolk met een ronde vorm. Hoe meer wind, hoe harder de trechterwolk begint te draaien. Zo ontstaat een cycloon.

Een cycloon raast meestal boven zee en verdwijnt ook gewoon weer. Maar wanneer een cycloon het land bereikt, kan hij veel schade veroorzaken.

Mozambique: Cyclone Idai Flash Update No. 3, 17 March 2019

Hulp nodig!

Er is hulp nodig op allerlei manieren. De eerste reddingsteams hebben midden maart de zwaarst getroffen gebieden zoals Sofala bereikt. Nog heel wat mensen zijn vermist. Daarom zijn er volop zoek- en reddingsacties aan de gang en zijn er ook hulpgoederen onderweg. Op dit moment hebben de inwoners vooral nood aan zuiver drinkbaar water en eten. Dit is belangrijk om ervoor te zorgen dat er na deze ramp geen nieuwe ramp volgt door de uitbraak van ziektes.

De vereniging van het Internationale Rode Kruis heeft veel vrijwilligers in Mozambique. Omdat zij zelf ook in de getroffen dorpen wonen, kunnen ze toch al eerste hulp toedienen. Maar dit is niet genoeg. En omdat wegen in Sofala vernietigd zijn en vele communicatiemogelijkheden onderbroken zijn, is het zelfs voor het Mozambikaanse Rode Kruis moeilijk om te komen helpen. Vrijwilligers zijn soms heel lang onderweg.

Vele organisaties, waaronder ook Rode Kruis-Vlaanderen, roepen op om de slachtoffers in Sofala te helpen. Ze vragen om geld te storten voor zuiveringstabletten, drinkwater, dekzeilen, dekens, keuken kits, jerrycans, hygiënische kits, tenten ... Dit geld is nodig om de getroffen bevolking van de meest levensnoodzakelijke dingen te voorzien. Maar ook medische en psychologische steun en bescherming van de kwetsbare groepen zoals kinderen is nodig. Dankzij het bestaande netwerk kan dat zeer snel en efficiënt tot bij de mensen geraken die de hulp écht nodig hebben.

Mozambique is getroffen door cycloon Idai

Wat weet je over Mozambique?

Ga in je atlas op zoek naar een kaart van Mozambique. Gebruik hiervoor het register achteraan in je atlas.

Voor je deze oefening start, kan je met de leerlingen een bordschema met de mogelijkheden van een atlas opbouwen. Hierin bespreek je de functie van een atlas, de dingen die er in opgezocht kunnen worden en de opzoekingsmethode.

Stimuleer daarna de leerlingen om zoveel mogelijk informatie te verzamelen over Mozambique: continent, buurlanden, hoofdstad, bevolkingsdichtheid, landschap, religie.

Mozambique ligt in dit continent: Afrika

Mozambique ligt aan de Indische Oceaan.

Dit is de hoofdstad van Mozambique: Maputo

De cycloon in Sofala gebeurde rond middernacht plaatselijke tijd. Hoe laat was het dan in België?

Een uurtje vroeger: 23u00

Gezocht: helpende handen

Vorm groepjes. Bespreek met je groepje de vragen hieronder.

Wat zal er allemaal nodig zijn bij de heropbouw van het getroffen gebied?

Open antwoord

Er gebeuren heel vaak cyclonen in Mozambique. Hoe zou dit komen denk je?

De grootste kans op cyclonen heb je o.a. in zuidoost Afrika. In de regel geldt dat kustgebieden en eilanden meer risico lopen om met cycloon kracht te maken te krijgen dan de gebieden die meer landinwaarts liggen. Tevens zijn deze gebieden gevoelig voor vloedgolven en stormvloed als gevolg van de extreme wind.

Welke tips zou je de bevolking geven om zich beter voor te bereiden op een volgende aardbeving?

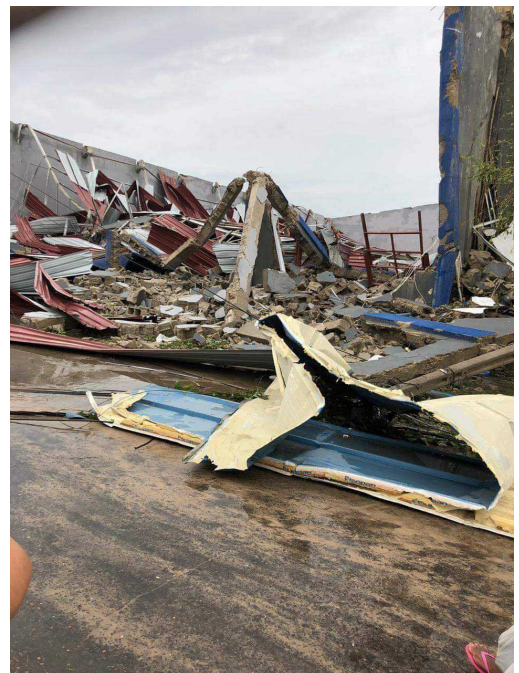
Open antwoord

Wat doet het Rode Kruis om de mensen in nood te helpen?

Open antwoord

Wat denk je dat er allemaal zal moeten gebeuren bij de heropbouw van het getroffen gebied? Probeer eens een lijstje te maken.

Open antwoord

Journalist voor 1 dag

Je hebt nu veel geleerd over cyclonen en Mozambique. Gebruik al je kennis om een interessant tekstje te schrijven. Kies één van de foto's hieronder en schrijf hierbij een artikeltje van ongeveer 10 zinnen.

Laat de leerlingen een foto kiezen. Laat hen hierbij een artikeltje schrijven van ongeveer 10 zinnen. De leerlingen die dezelfde foto kiezen kan je in een groepje bij elkaar zetten. Nadien kunnen de leerlingen elkaar hun artikeltje voorlezen en het kort bespreken.

Deze oefening kan een aanzet zijn naar een 'natuurrampenkrant' die de kinderen zelf maken. De krant kan als opzet hebben de hele school te informeren, maar kan ook deel uitmaken van een fondsenwervingsactie ten voordele van de slachtoffers van deze recente dubbele natuurramp.

Foto 1: De cycloon in Mozambique veroorzaakt veel schade aan gebouwen.

Foto 2: Een leerkracht zorgt samen met het Rode Kruis voor afleiding voor de kinderen.

Foto 3: Medewerkers van het Rode Kruis helpen de lokale bevolking in deze moeilijke situatie.

Foto 4: De hele bevolking steekt de handen uit de mouwen om slachtoffers te vinden.

Foto 5: Medewerkers van het Rode Kruis verzorgen de gewonden.

Extra lesideeën

Een lesje Aardrijkskunde over wind, oceanen ...

<http://www.planeetzee.be/> bundelt heel wat interessante lesmodules.

Vraag de leerlingen om thuis of op school (krant, internet) informatie te verzamelen over de cycloon in Mozambique. Laat hen deze informatie in de klas verwerken. Dit kan individueel, in groepjes of klassikaal.

Handige bronnen: www.karrewiet.be, www.rodekruis.be, (de websites van) verschillende kranten en tijdschriften. Download zeker ook het lespakket over Orkanen via www.jeugdredkruis.be.

Als je de klas in groepjes verdeelt, kan je elk groepje een andere opdracht geven. Laat hen zoeken naar gegevens over de situatie in Mozambique voor de cycloon (rampenparaatheid), over de hulp meteen na de cycloon (noodhulp), over de organisaties die ter hulp zijn gekomen (noodhulp), over de acties die gepland zijn voor de wederopbouw (wederopbouw).

Bespreek aan de hand van de info die de leerlingen meebrengen de recente gebeurtenissen. Laat hen verslag uitbrengen in de klas.

Informatiemuur of -bord

Bouw met al het materiaal dat de leerlingen verzameld hebben een informatiemuur of -bord op in de klas. Je kan kiezen voor een chronologische of thematische ordening van de artikels.

Een land getroffen door cycloon Idai

Onderstaande infographic geeft de gevolgen van deze natuurramp weer.

Shelter

People targeted: 15,000 households (75,000 people)

Health

People targeted: 85,000 people

Water, sanitation and hygiene

People targeted: 50,000 people

